

MET PASSIE

Passie, ja dat heeft ze en daar leeft ze voor. Annemieke Bastiaans is een bevlogen logopedist die van haar werk haar hobby maakt, en andersom. Haar werkterrein is een school voor zeer moeilijk lerende kinderen en haar hobby is 'maken': verhalen, liedjes, kleipoppetjes, musicals én boeken. Met dat maken van boeken won ze op 13 oktober de Branco van Dantzigprijs. Een jaarlijks toe te kennen prijs voor iemand die binnen de logopedie een uitzonderlijke bijdrage levert.

En daar staat ze dan op het podium van het NVLF Jubileumcongres 2017 voor een volle congreszaal met logopedisten die vieren dat de Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie 90 jaar bestaat. Zojuist heeft Michèle Kaufmann-Meyer, president CPLOL - de Europese Ledenorganisatie voor Logopedie - de loftrumpet gestoken over de Nederlandse afdeling en heeft bestuurslid Bauke Leijenaar het juryrapport voorgelezen en Annemieke Bastiaans tot winnaar uitgeroepen. Het aantal inzendingen was beperkt geweest. Wie geld nodig heeft voor een project denkt tegenwoordig wellicht eerder aan crowdfunding dan aan het meedingen naar een prijs. Dat is jammer, want het winnen van een prijs is meer dan alleen het verkrijgen van een budget. Ik kan het weten, want de Pictoschrijver waarmee Annemieke haar boeken maakte, kon gerealiseerd worden met het geld van de Hermen J. Jacobsprijs.

Annemieke Bastiaans kreeg naast de waardering voor haar prentenboekenserie Klanckenland voor kinderen die nog niet kunnen lezen, een bescheiden budget waarmee ze haar 4e boek wil gaan verfilmen. Maar het gaat haar vooral ook om de erkenning! Zo'n prijs maakt immers iedereen nieuwsgierig naar wat je doet. En dus hangt de zaal aan haar lippen wanneer ze daar op dat podium vertelt over haar passie. Ze doet dat met zwier en met zon op haar gezicht. Wie haar aan het werk wil zien kan op YouTube de musicalfilms bekijken die ze maakte voor de leerlingen van De Ark in Gouda. Alles met ondersteunende gebaren! Ze doet dat samen met collega-logopedist Roos de Boo. Een prachtig duo! Het is allemaal zo basaal en eenvoudig dat elke orthopedagoog er warm van wordt.

Annemieke Bastiaans: 'De kinderen die ik behandel, hebben vaak moeite met zinnen maken. Door hun trage of verstoorde informatieverwerking hebben ze meer visuele ondersteuning en structuur nodig. De thema's van mijn verhalen zijn geïnspireerd door wat ik mijn leerlingen wil meegeven, namelijk dat ze trots mogen zijn op zichzelf, hoe ze om hulp kunnen vragen. En als ze iets moeilijk vinden, dat ze dan niet denken

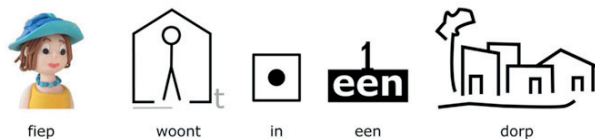
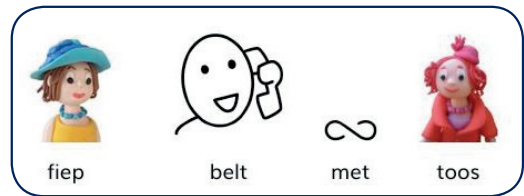
'dat kan ik niet', maar 'wat heb ik nodig om het wel te kunnen'? Hoe je contact kunt maken met andere mensen, hoe je iemand opbelt, hoe je de kalender gebruikt en hoe je voor jezelf kunt opkomen. Of hoe je een broodje koopt bij de bakker.'

Door de oefeningen in een verhaalvorm aan te bieden kunnen zinsbouw en verhaalbegrip tegelijkertijd worden gestimuleerd. Het inleven en het vertellen van een verhaal maakt alles boeiender dan het moeten oefenen met losse zinnen. Tijdens de cursus NLP (neuro linguïstisch programmeren) leerde Annemieke Bastiaans dat emotie toevoegen niet alleen het verhaal versterkt, maar dat het ook de mogelijkheid biedt een situatie van verschillende kanten te bekijken. Dit idee vormde de stimulans haar idee om te zetten in boekvorm.

Ook kinderen met downsyndroom, die vaak een zwak auditief geheugen hebben, hebben baat bij de pictozinnen en de liedjes. Door in de verhalen klanken speels aan bod te laten komen maken leerlingen zonder dat ze het soms zelf doorhebben de juiste verbinding tussen klank en teken.

'Ik vind het een prachtige doelgroep: ik voel me soms hun sleutel tussen wel of niet verstaanbaar zijn. Maar wat ik ook uit de kast pakte aan materiaal, voor deze kinderen is het meestal ongeschikt, omdat het te moeilijk is. In 2009 besloot ik daarom zelf een boek te maken. Eerst tekende ik zelf de pictozinnen, maar nu maak ik de verhalen met 'De Pictoschrijver''

Van elk personage maakt ze een kleifiguur. De foto's van deze kleifiguren worden daarna als picto toegevoegd aan de pictoverhalen.

Voor in elk boek zit een plattegrond om de kinderen structuur te bieden. De liedjes ondersteunen het auditief geheugen. De film helpt de verhalen beter te begrijpen en de ouders en leerkrachten kunnen zo gemakkelijk herhaling aanbieden. Alles is goed doordacht en op praktische wijze uitgewerkt. Het doet mij denken aan de praktische leerboekjes die Hermen J. Jacobs en de zijnen maakten in de periode van het buitengewoon onderwijs, waarbij de praktische didactiek van Jan Ligthart uitgangspunt was. Zoals de taalmethode *Zelf Doen*¹. Ook toen waren educatieve uitgeverijen niet bereid leermiddelen voor specifieke doelgroepen uit te geven. Wat dat betreft is er weinig veranderd.

In haar dankwoord vertelt Annemieke Bastiaans vooral over de mensen die haar geïnspireerd en geholpen hebben: haar leraren, haar collega's, haar leerlingen. Haar passie werkt aanstekelijk.

Met passie werkte ook Branco van Dantzig, de zang- en spreekpedagoge naar wie de prijs genoemd is. Zij was de 'moeder van de logopedie'. Ze overleed op 72-jarige leeftijd in Auschwitz. Branco van Dantzig zou je kunnen vergelijken met Hermen J. Jacobs, ook een gepassioneerd grondlegger maar dan binnen de orthopedagogiek. De titel 'vader van de orthopedagogiek' is hij misschien wel ten onrechte misgelopen.

En zo kom ik op wat ik u nu zo graag wil vertellen: de Hermen J. Jacobsprijs komt er weer aan! Ik weet uit ervaring wat die prijs met je kan doen. Het begint met een idee dat je eigenlijk al jaren in je hoofd hebt. Dat idee moet worden uitgewerkt tot een plan van aanpak. Het moet dus op papier. Een begroting maken van de kosten was nooit mijn sterkste kant, maar het moest wel gebeuren. Want mocht ik de prijs niet winnen, dan kon ik het projectplan meteen omzetten in een aanvraag voor het Hermen J. Jacobsfonds. Dat zou dan wat vertraging in tijd opleveren en ik zou meer gebonden zijn aan regels dan wanneer ik de prijs zou winnen. Maar ja, als je een idee hebt...

Daarom wil ik iedereen met een idee uitdagen dit jaar mee te dingen naar de Hermen J. Jacobsprijs. Het geldbedrag is € 20.000. Je inzending moet voor 1 september zijn ingediend. En je mag best, net als Annemieke Bastiaans, de picto's van het Picto Semi Schrift gebruiken; het thema is namelijk: nieuwkomers in het onderwijs. Er is vraag naar picto leesboeken voor deze doelgroep. Veel scholen maken picto leesteksten voor eigen gebruik. Maar een echt picto verhalenboek, picto receptenboek of een picto liedjesboek publiceren is toch iets anders. Daarvoor is passie en doorzettingsvermogen nodig. En mensen zoals Annemieke Bastiaans. Alles wat zij doet ziet er fris en fleurig uit. Juist daarom gun ik haar die Branco van Dantzigprijs zo!

Meer weten?

Annemieke Bastiaans: www.klankenland.nl en www.voicejoy.nl

Hermen J. Jacobsprijs: www.hjjacobsfonds.nl

Trijntje de Wit-Gosker is ontwikkelaar van leermateriaal voor kinderen met speciale leerbehoeften: www.lezenmoetjedo.nl en www.pictoschrijver.nl. En ze schrijft poëzie: www.terrijntje.nl

¹ Uit Hermen J. Jacobs, pionier en strijdmakker binnen het buitengewoon onderwijs. Jan Brandsma, Agiel 2013, pagina 95.